PARLAMENTUL EUROPEAN

2004 *2009*

Comisia pentru cultură şi educaţie

2008/0140(CNS)

20.1.2009

AVIZ

al Comisiei pentru cultură și educație

destinat Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne

privind propunere de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală
(COM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Raportoare pentru aviz: Lissy Gröner

PA_Legam

JUSTIFICARE SUCCINTĂ

Prin proiectul de directivă „cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau de convingeri, handicap, vârstă, sau orientare sexuală” Comisia dorește să completeze legislația europeană în materie de egalitate.

Ca urmare a Tratatului de reformă de la Amsterdam din 1997 și în special ca urmare a introducerii articolului 13 din Tratatul CE, UE beneficiază de noi posibilități pentru elaborarea unei politici a egalității șanselor. În consecință, în ultimii ani au intrat deja în vigoare patru directive cu privire la:

- egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă[1]
- egalitatea de tratament a bărbaților și a femeilor în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă[2]
- punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică[3]
- punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii[4]

Un număr mare de concepte și principii importante pentru aplicarea principiului egalității de tratament au fost definite deja în directivele menționate. Acesta este de exemplu cazul conceptelor „discriminare directă și indirectă”, „hărțuire”, „comportament indezirabil” sau „instigarea la discriminare” și principiul schimbării sarcinii probei de la partea reclamantă la partea pârâtă într-o acțiune în justiție, sancțiuni descurajante dar proporționale sau protecția contra represaliilor (tratamentul ostil al victimelor discriminării, care au înaintat o plângere sau au inițiat acțiuni în justiție).
Aceste reglementări de bază sunt incluse și în prezentul proiect de directivă.

Prezentul proiect de directivă are ca scop extinderea aplicării principiului egalității de tratament și la alte domenii ale vieții sociale:

- protecția socială, inclusiv securitatea socială și asistența medicală,
- beneficiile sociale,
- și accesul la bunuri și servicii disponibile publicului, inclusiv locuințe.

În acest sens, raportoarea pentru aviz propune următoarele amendamente:

Discriminarea pe bază de sex
În formă sa actuală, proiectul de directivă nu conține un element esențial, de importanță crucială pentru politica în materie de egalitate a șanselor în domeniul ocupării forței de muncă și în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii: interzicerea discriminării pe bază de sex. Raportoarea pentru aviz propunere o extindere corespunzătoare a domeniului de aplicare al prezentei directive.

[1] 2000/78/CE, revizuit în 2006
[2] 2002/73/CE
[3] 2000/43/CE
[4] 2004/113/CE

Accesul la mijloace media
Accesul la mijloace media rămâne în continuare problematic mai ales pentru persoanele cu handicap. Raportoarea consideră că furnizorii de servicii audiovizuale ar trebui să acorde o mai mare atenție în special situației persoanelor cu deficiențe de auz. Serviciile audiovizuale digitale facilitează din punct de vedere tehnic opțiuni cum ar fi subtitrarea programelor de televiziune. Acest punct de vedere a fost exprimat și de Parlament în declarația sa cu privire la subtitrarea tuturor programelor televiziunilor publice din UE[1] și ar trebui să fie integrat în mod explicit în directivă.

Accesul la educație
Proiectul de directivă subliniază principiul subsidiarității și prin urmare autonomia extinsă de care se bucură statele membre în domeniul educației. Trebuie însă evidențiat faptul că, la elaborarea politicii lor în domeniul educației, statele membre trebuie să ia în considerare principiul superior al egalității de tratament în ceea ce privește accesul la educație, chiar dacă tratamentul diferențiat pe bază de religie sau convingeri este admisibil mai ales în cazul școlilor confesionale.

Discriminarea multiplă
Discriminarea multiplă descrie o situație în care discriminarea are loc din cauza mai multor motive
distincte. Acest concept ar trebui să fie integrat în directivă.

Practica juridică arată că în majoritatea statelor membre europene, în cazul plângerilor de discriminare multiplă nu se acordă suficientă atenție realității pe care discriminarea o reprezintă pentru persoanele afectate.

Studiile indică faptul că femeile din grupurile minoritare par a fi cele mai expuse la discriminarea multiplă. Realitatea socială necesită adoptarea unor măsuri care să facă posibilă acțiunea în justiție împotriva discriminării pe bază de sex și handicap.

[1] P6_TA(2008)0127

AMENDAMENTE

Comisia pentru cultură și educație recomandă Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne, competentă în fond, să includă în raportul său următoarele amendamente:

Amendamentul 1

Propunere de directivă
Titlu

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
Propunere de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală	Propunere de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă, orientare sexuală ***sau sex***

Amendamentul 2

Propunere de directivă
Considerentul 3

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(3) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și ține cont de principiile fundamentale recunoscute, în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Articolul 10 al Cartei recunoaște dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie, articolul 21 interzice discriminarea, inclusiv pe bază de religie sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală și articolul 26 recunoaște dreptul persoanelor cu handicap de a beneficia de măsuri destinate să le asigure independența.	(3) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și ține cont de principiile fundamentale recunoscute, în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Articolul 10 al Cartei recunoaște dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie, articolul 21 interzice discriminarea, inclusiv pe bază de religie sau convingeri, handicap, vârstă orientare sexuală ***sau sex*** și articolul 26 recunoaște dreptul persoanelor cu handicap de a beneficia de măsuri destinate să le asigure independența.

Amendamentul 3

Propunere de directivă
Considerentul 9

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(9) Prin urmare, legislația ar trebui să interzică discriminarea pe bază de religie sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală într-o gamă de domenii din afara pieței forței de muncă, inclusiv protecția socială, educația și accesul la bunuri și servicii, precum și furnizarea acestora, inclusiv asigurarea unei locuințe. Ea ar trebui să stabilească măsuri de asigurare a accesului egal al persoanelor cu handicap la domeniile respective.	(9) Prin urmare, legislația ar trebui să interzică discriminarea pe bază de religie sau convingeri, handicap, vârstă,orientare sexuală ***sau sex*** într-o gamă de domenii din afara pieței forței de muncă, inclusiv protecția socială, educația și accesul la bunuri și servicii, furnizarea acestora, inclusiv asigurarea unei locuințe***, precum și accesul la mijloacele media.*** Ea ar trebui să stabilească măsuri de asigurare a accesului egal al persoanelor cu handicap la domeniile respective.

Amendamentul 4

Propunere de directivă
Considerentul 21

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(21) Interzicerea discriminării ar trebui să nu aducă atingere menținerii sau adoptării de către statele membre de măsuri destinate să prevină sau să compenseze dezavantajele suferite de un grup de persoane de o anumită religie sau anumite convingeri, sau având un anumit handicap, o anumită vârstă ***sau*** orientare sexuală. Astfel de măsuri pot să permită existența organizațiilor de persoane de o anumită religie sau cu anumite convingeri, cu un anumit handicap, de o anumită vârstă ***sau*** orientare sexuală, atunci când obiectul lor principal de activitate este susținerea nevoilor speciale ale persoanelor respective.	(21) Interzicerea discriminării ar trebui să nu aducă atingere menținerii sau adoptării de către statele membre de măsuri destinate să prevină sau să compenseze dezavantajele suferite de un grup de persoane de o anumită religie sau anumite convingeri, sau având un anumit handicap, o anumită vârstă,orientare sexuală ***sau sex***. Astfel de măsuri pot să permită existența organizațiilor de persoane de o anumită religie sau cu anumite convingeri, cu un anumit handicap, de o anumită vârstă, orientare sexuală ***sau sex***, atunci când obiectul lor principal de activitate este susținerea nevoilor speciale ale persoanelor respective.

Amendamentul 5

Propunere de directivă
Considerentul 23

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(23) Persoanele care au făcut obiectul unei discriminări pe motive de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală trebuie să dispună de mijloace de protecție juridică adecvate; Pentru a asigura un nivel mai eficient de protecție, asociațiilor, organizațiilor și celelalte persoane juridice ar trebui, de asemenea, să li se permită să inițieze proceduri, inclusiv în numele sau în sprijinul oricărei victime, fără a aduce atingere normelor naționale de procedură privind reprezentarea și apărarea în fața instanțelor;	(23) Persoanele care au făcut obiectul unei discriminări pe motive de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă,orientare sexuală ***sau sex*** trebuie să dispună de mijloace de protecție juridică adecvate; Pentru a asigura un nivel mai eficient de protecție, asociațiilor, organizațiilor și celelalte persoane juridice ar trebui, de asemenea, să li se permită să inițieze proceduri, inclusiv în numele sau în sprijinul oricărei victime, fără a aduce atingere normelor naționale de procedură privind reprezentarea și apărarea în fața instanțelor;

Amendamentul 6

Propunere de directivă
Considerentul 24

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(24) În situația unui caz aparent de discriminare, normele privind sarcina probei trebuie adaptate și, pentru ca principiul tratamentului egal să fie aplicat în mod eficient, sarcina probei trebuie să revină pârâtului, dacă se face dovada unei asemenea discriminări. Cu toate acestea, nu cade în sarcina pârâtului să demonstreze că partea reclamantă aparține unei anumite religii, are anumite convingeri, prezintă un anumit handicap, are o anumită vârstă ***sau*** orientare sexuală;	(24) În situația unui caz aparent de discriminare, normele privind sarcina probei trebuie adaptate și, pentru ca principiul tratamentului egal să fie aplicat în mod eficient, sarcina probei trebuie să revină pârâtului, dacă se face dovada unei asemenea discriminări. Cu toate acestea, nu cade în sarcina pârâtului să demonstreze că partea reclamantă aparține unei anumite religii, are anumite convingeri, prezintă un anumit handicap, are o anumită vârstă,orientare sexuală ***sau sex***;

Amendamentul 7

Propunere de directivă
Articolul 1

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
Prezenta directivă stabilește un cadru general de combatere a discriminării pe motive de religie sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului tratamentului egal în alte domenii decât cel al ocupării forței de muncă și cel profesional.	Prezenta directivă stabilește un cadru general de combatere a discriminării pe motive de religie sau convingeri, handicap, vârstă, orientare sexuală ***sau sex***, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului tratamentului egal în alte domenii decât cel al ocupării forței de muncă și cel profesional.

Amendamentul 8

Propunere de directivă
Articolul 2 – alineatul 2 – litera b

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(b) se consideră că are loc o discriminare indirectă atunci când o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră pune o persoană, de o anumită religie sau convingeri, un anumit handicap, o anumită vârstă ***sau*** orientare sexuală, într-un anume dezavantaj, în comparație cu alte persoane, în afară de cazul în care acea dispoziție, criteriu sau practică se justifică obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt corespunzătoare și necesare.	(b) se consideră că are loc o discriminare indirectă atunci când o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră pune o persoană, de o anumită religie sau convingeri, un anumit handicap, o anumită vârstă, orientare sexuală ***sau sex***, într-un anume dezavantaj, în comparație cu alte persoane, în afară de cazul în care acea dispoziție, criteriu sau practică se justifică obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt corespunzătoare și necesare.

Amendamentul 9

Propunere de directivă
Articolul 2 – alineatul 2 – litera ba (nouă)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
	(ba) se consideră că are loc o discriminare multiplă atunci când o persoană este discriminată simultan pe baza a două sau

mai multe dintre motivele menționate la articolul 1, iar aceste motive se cumulează.

Amendamentul 10

Propunere de directivă
Articolul 2 – alineatul 2 – litera bb (nouă)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
	(bb) atunci când au loc diferențe de tratament ce au ca bază mai multe dintre motivele menționate la articolul 1, aceste diferențe de tratament pot fi justificate doar dacă justificarea se aplică tuturor motivelor pe baza cărora au loc diferențele de tratament.

Amendamentul 11

Propunere de directivă
Articolul 2 – alineatul 2 – litera bc (nouă)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
	(bc) la aplicarea principiului egalității de tratament în conformitate cu articolul 13 din Tratat, Comunitatea are obligația de a combate discriminarea multiplă ce are loc pe baza mai multor motive menționate la articolul 13 din Tratat.

Justificare

Conceptul de discriminare multiplă a fost introdus cu ocazia Conferinței mondiale a Națiunilor Unite împotriva rasismului, ce a avut loc în 2001 în Africa de Sud, și se referă la diferențele de tratament ce au diferite motive care stau la baza discriminării (spre exemplu, discriminarea împotriva femeilor evreice pe baza sexului acestora, femeiesc, sau a religiei acestora, mozaice, sau a ambelor; sau discriminarea unui bărbat kurd homosexual pe baza originii sale etnice, kurdă, sau a orientării sale sexuale, homosexual, sau a ambelor.)

Amendamentul 12

Propunere de directivă
Articolul 3 – alineatul 1 – litera da (nouă)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
	(da) accesul la mijloacele media.

Justificare

Uniunea Europeană trebuie să garanteze că toți cetățenii beneficiază de acces egal la informații, mijloace media, educație și bunuri culturale. (De asemenea: Declarația scrisă 0099/2007 privind subtitrarea tuturor programelor televiziunilor publice).

Amendamentul 13

Propunere de directivă
Articolul 3 – alineatul 3

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(3) Prezenta directivă nu aduce atingere responsabilităților statelor membre în ceea ce privește conținutul educațional, activitățile și organizarea sistemelor educaționale, inclusiv dispozițiile referitoare la nevoi speciale de educație. Statele membre pot să prevadă diferențe de tratament pentru accesul la instituțiile de educație pe bază de religie sau convingeri.	(3) Prezenta directivă nu aduce atingere responsabilităților statelor membre în ceea ce privește conținutul educațional, activitățile și organizarea sistemelor educaționale, inclusiv dispozițiile referitoare la nevoi speciale de educație***; este în egală măsură inacceptabilă discriminarea în ceea ce privește accesul la educație.*** Statele membre pot să prevadă diferențe de tratament pentru accesul la instituțiile de educație pe bază de religie sau convingeri.

Justificare

Uniunea Europeană trebuie să garanteze că toți cetățenii beneficiază de acces egal la informații, mijloace media, educație și bunuri culturale. (De asemenea: Declarația scrisă 0099/2007 privind subtitrarea tuturor programelor televiziunilor publice).

Amendamentul 14

Propunere de directivă
Articolul 5

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
În vederea asigurării deplinei egalități în practică, principiul tratamentului egal nu trebuie să împiedice un stat membru să mențină și să adopte măsuri specifice pentru prevenirea sau compensarea dezavantajelor legate de religie sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală.	În vederea asigurării deplinei egalități în practică, principiul tratamentului egal nu trebuie să împiedice un stat membru să mențină și să adopte măsuri specifice pentru prevenirea sau compensarea dezavantajelor legate de religie sau convingeri, handicap, vârstă,orientare sexuală ***sau sex***.

Amendamentul 15

Propunere de directivă
Articolul 7 – alineatul 1

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(1) Statele membre se asigură că procedurile judiciare și administrative, inclusiv, dacă se consideră potrivit, procedurile de conciliere care urmăresc asigurarea respectării obligațiilor care decurg din prezenta directivă, sunt accesibile tuturor persoanelor care se consideră lezate de neaplicarea în cazul lor a principiului tratamentului egal, chiar după încetarea discriminării care se presupune că a avut loc.	(1). Statele membre se asigură că procedurile judiciare și administrative, inclusiv, dacă se consideră potrivit, procedurile de conciliere care urmăresc asigurarea respectării obligațiilor care decurg din prezenta directivă, sunt accesibile tuturor persoanelor care se consideră lezate de neaplicarea în cazul lor a principiului tratamentului egal, chiar după încetarea discriminării care se presupune că a avut loc. ***Statele membre garantează faptul că diferitele motive ce stau la baza discriminării nu sunt abordate în mod separat.***

Amendamentul 16

Propunere de directivă
Articolul 12 – alineatul 1

Textul propus de Comisie	*Amendamentul*
(1) Statele membre desemnează un	(1) Statele membre desemnează un

organism sau mai multe organisme pentru promovarea tratamentului egal al tuturor persoanelor, indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă ***sau*** orientare sexuală. Aceste organisme pot face parte din agențiile însărcinate cu apărarea, la nivel național, a drepturilor omului sau cu protejarea drepturilor individuale, inclusiv a drepturilor asigurate în temeiul altor acte legislative comunitare, printre care Directiva 2000/43/CE și Directiva 2004/113/CE.	organism sau mai multe organisme pentru promovarea tratamentului egal al tuturor persoanelor, indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă,orientare sexuală ***sau sex***. Aceste organisme pot face parte din agențiile însărcinate cu apărarea, la nivel național, a drepturilor omului sau cu protejarea drepturilor individuale, inclusiv a drepturilor asigurate în temeiul altor acte legislative comunitare, printre care Directiva 2000/43/CE și Directiva 2004/113/CE.

PROCEDURĂ

Titlu	Tratamentul egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală
Referințe	COM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)
Comisia competentă în fond	LIBE
Aviz emis de către Data anunțului în plen	CULT 2.9.2008
Raportor pentru aviz : Data numirii	Lissy Gröner 15.9.2008
Examinare în comisie	1.12.2008
Data adoptării	20.1.2009
Rezultatul votului final	+: 25 –: 1 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Maria Badia i Cutchet, Ivo Belet, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Vasco Graça Moura, Lissy Gröner, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Mikel Irujo Amezaga, Ramona Nicole Mănescu, Manolis Mavrommatis, Ljudmila Novak, Doris Pack, Zdzisław Zbigniew Podkański, Pál Schmitt, Hannu Takkula, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Membri supleanți prezenți la votul final	Gyula Hegyi, Nina Škottová, László Tőkés, Ewa Tomaszewska, Cornelis Visser
Membri supleanți (articolul 178 alineatul (2)) prezenți la votul final	Maria Berger